

Nuorttanaste

»Gæca dam Ibmel labba,
gutte mailme suddo guodda!«

»Son dagai rafhe su ruosa
varai bokte.«

No. 18.

10ad jakkegærdde.

»Nuorttanaste« maksa ovta kruvna jakkoda
gast, bladde dinggujuvvu juokke poasta-
rappe lutte.

30ad September 1908.

»Nuorttanaste« olgusboatta guovte gærde
manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive
juokke manost.

Nikodemus Jesus lutte.

»Nuftgo Moses bajas bajedi gærb-
maša mæcest, nuft berre maidai olb-
mu bardne bajas bajeduvvut, amas
oktage, gutte su ala osko, lapput, mut-
to vai agalaš ællem son oažžo.«

(Joh. 3, 14—15).

Dak sanek Johannes evangeliu-
mest læk okta oasse Jesusa sarnodæ-
mest Nikodemusin. Mi diettep, atte
Farisealažak ja čalaoappavažak legje
Jesusa bahamus vašalažak, go son læi
dabe vuollen. Dai gaskast læi okta,
Nikodemus, gutte sati sierravalddut.

Jesusa famolaš dagok legje bok-
tam imašlaš jurddagid heggi su vai-
most, ja dak æi addam sudnji mašo,
ouddalgo son læi sardnom Jesusin
guovta gaskan.

Mi mattep cækket su birra, atte
son læi okta ocece siello. Gæcædekop
mi dal, moft Jesus rassa stuina. Dat
čuožžo čallujuvvum: »Di galggabetet
gavdnat mu, go di occabetet mu ob-
ba din vaimostædek.« Maggar jedde-
tus buok ocece sieloidil! Man ædnagak
æi læk, gæk Nikodemusin ocecek, mut-
to sin occam læ dego fatmom sævd-
njadasast. Daddeke jos dat læ duot-
tavuotta, de dieđe, atte čuožžo čallu-
juvvum: »Dam duodalažži galgga
okta čuovgga bajasittet.«

Nikodemus algga su sagastalla-
mes Jesusin čuovvovaš saniguim:
»Mi diettep, atte don læk okta oapa-
tægje boattam Ibmel lutte; dastgo i
oktage mate dakkat daid mærkaid,
maid don dagak, muđoigo Ibmel læ
stuina.«

Nuft gukkas læi son boattam su
dovdastusaines, atte son diđi, atte son
læi okta oapatægje boattam Ibmel
lutte; dastgo dak sanek, maid Jesus
sarduoi, ja dak famolaš dagok, maid

son dagai, sardnu sudnji, atte Ibmel
læi su mielde.

Dasa i vasted Jesus, mutto man-
na njuolga aše ala, ja ouddandoalla
sudnji ovta dinga, mi læ avkalaš sik-
ke Nikodemusi ja juokkehažži, gutte
datto šaddat audogassan. Son cælkka
sudnji: »Ærrebgo guttege ođđasist
riegad, i son mate oaidnet Ibmel ri-
ka.«

Maidai čajeta Jesus su dasa, at-
te Moses bajas bajedi gærbmaša mæ-
cest ja cælkka, atte nuft galgga mai-
dai olbmu bardne bajas bajeduvvut.

Jesus datoi cækket: nuftgo dat
aidno radde Israelittalažaidi læi, atte
gæcčat vækkegærbmaš ala, nuft ber-
re muge bajas bajedet ovta murri,
šaddam varas okta gæskacabme bestu-
jubmai dam jabme mailbmai.

Oažoigo Nikodemus maidege
čuovgaid dam ija, dam mi æp dieđe.
Mutto mi diettep, atte duot dæiva-
dæbme Jesusin suppi čuovgga manga
duottavuoda bagjel, mak ouddal legje
læmaš čielgasmættomak sudnji, nuft
atte sædnujad javkai dam čuovggis bæi-
ve oudast, go son mati cækket: »don
læk Kristus,« ja almoset dovda st et
dam æraidi, dainago son valdi
Jesus rubmaša su jabmema maŋpel.

Mi æp dieđe, manne Nikodemus
manai Jesus lusa ikko. Ja dast dat
gal læ sæmma. Mutto dam mi diet-
tep, atte læk manga ocece sielo, sikke
nuorak ja boarrasak, gæk olmušbalo
diti ja æra diti, ocece Jesusa čikkusest.

Mutto Nikodemus manai. Ra-
kis ocece siello, daga sæmna lakai.
Mana Jesus lusa! Gæca su ala, nuft-
go dat jabme Israelitta gæcai vække-
gærbmaš ala ja eli. Manga gillajægje
sielo gæcčalek dalkodet sin suddoha-
vidæsek, damsagjai go atte gæcčat
Jesus ala. Mutto vuoi, dat i avkot

maidege æra go atte dušše čajet, atte
si læk oažalažat vuvdujuvvum sud-
do vuollai. Man ædnagak æi dalka-
stadda havidæsek ja vajaldattek gæc-
čamest su ala, gutte šaddai havva-
duvvut.

Man ædnagak æi bala rangaš-
tusast, mi vuordda, ja vajaldattek
gæcčamest, atte rangaštus bigjujuvvui
su ala. Ja daddeke i læk bæste
mastege ærast. Damditi: gæca su ala!
Gæca su sane sistel! Gæca su nuftgo
dam, gutte gillai ja jami du oudast.

»Son dagai ješječas bokte min
suddoid buttastusa.« (Hebr. 1, 3).

Maŋpelgo son læi valddam obba
mailme suddoid bagjelasas ja gillam
jabmema min oudast, čokkani son
allagvuoda olgiš gieđa bællai allagas-
si, manditi son satta ollesendakkat
sin audogasvutti, gæk bottek Ibmel
lusa su bokte.

»Dastgo su, gutte i diettam sud-
dost maidege, læ son dakkam suddon
min diti, vai mi šaddašeimek su siste
vanhurskesen Ibmel ondast.«

(2 Kor. 5, 21).

»Son, gutte ješ guddi min sud-
doid su rubmašestes muora alde, vai
mi, suddost eritjabman, ælašeimek
vanhurskesvuoda siste, son, gæn havi
bokte di lepet dalkastuvvum.

(1. Piet. 2, 24).

»Son læ havvadattujuvvum min
bagjelduolbmai diti, cuvkkijuuvum
min værredagoi diti; rangaštus oroi
su bagjelist, vai mi anašeimek rafhe,
ja su havi bokte læp mi ožžom dalk-
kasa.« (Es. 53, 5.)

Dat, gutte cælkka, atte son jed-
de ječas Kristusin ja su ruosain, ja i
dovda ječas lappum dilalašvuoda, læ
okta jalla.

Judalaš olbmuid fabmo vuoiŋa mailmest.

Ibmel sadne cælkka, atte Judalažak daina maŋeb beivin jukset stuora famo daina ædnamin, gosa si læk bieđganam. Sefaniasest lokkap mi Judalažaid bajascægganæme Israel vuolasnjæiddem beivi loapast.

»Gæča, mon aigom dam aige adnet dakkamuša sin buokaiguim, guđek læk du givsedam, ja mon aigom bæstet dam skierma, ja čokkit dam, mi læ erit agjujuvvum, ja mon aigom bigjat sin ramadussan ja bæggalmasvuottan obba ædnam alde, gost si læk happašattujuvvum.« (Sef. 3,19)

Dat sin bagjelasasekvalddem fievredammatin i gula frigjadakkujubmai. Negerak œi læk juksam dakkat maidege erinoamaš namatatte dagoid. Ruosaædnam frigjavuotta čajeta uccan ouddanæme. Nuft i læk Judalažaiguim. Si læk jottelet mannam oudast buok ædnamin, gost si læk ožžom vehaš frigjavuotta.

Tuiskaædnamest dollek Judalažak, vaiko si dušše læk 2 procenta olbmuk, 104 professor-stuolo universitetain. Dam 3609 studentast, mak gieskad legje Berlin universitetast, legje 1302 Judalaža. Lakka 10 procenta ædnam duobmarin læk Judalažak. Dam alemus duobmostuolost Leipzigast læk 10 judalaš duobmar 79 gaskast. Muttom gavpugin læ ammat ain stuorab Judalažain. Nuft læ Breslau'est 57 advokata, maina 31 læk Judalažak. Judalažak gavdnujek hui alla ammatin, nuftgo stata-dalloallolek ja dietto-olbmak. Manga stuora dago ja jurddag olgusbottet sist.

Sin manai bajasgæssemest ja capatæmest oaidna olmuš ollo sin višesvuotta. Dušše 4 procenta kristalaš albmugest vuostaivalddet aleb oapo, mutto

bagjel 40 procenta judalaš manain ožžuk dam aleb oapatusa.

Ænaš oasse fievredægjek politikalaš jođost læk Judalažak. Koansta-mailmest — čuojanassi — malemidi — ja ain æra dagoin — læk dak buoremusak daina olbmain ja nissonin, dam hebrealaš oskost. Judalažak læk oigadak theaterin ja læk maidai dak ænemusat dovdujuvvum koanstadakkek. Si læk koansta-oiivvamužak Tuiskaædnamest. Alma sin-taga

i mana dat barggo burist.

Østerrika 370 diktijægjest læk 225 Judalažak. Buok ædnamin læ sist dak buoremus ammatlak nuftgo oapavažak ja oapatægjek. Olmuš oaidna dast erinoamaš ouddamærkaid muhamedanalaš mailmest. Kairost, Egyptenest, læ dat stuoremus theologalaš seminarium (muhamedanalaš) mailmest. Dast læk 300 professorak ja 10 duhat studentak. Dam skuvlla oudastčuožžo læ okta Judalaš, Abbasi.

Mærkalaš stuora oasse dam vassam aige ammatin læk læmaš Judalažak. Dat ænemus bæggalmas boares dingai dutke Amerikast, professor Schetchter, læ Judalaš.

Dat buoremus matematiker (rekeg-mæister) dam 19ad jakkečuodest, professor J. G. Sylvester, læi Judalaš. Lambroso, dat buoremus doavier mielladavddi, læ Judalaš. Nuftgo buoremus Judalažak, guđek læk divvom ječasek kristalašvuotta bællai, mattek namatuvvut Neander, Delitsch, Frank Edersheim, Da Costa ja Saphir.

Judalažaid fabmo oidnu vidasebbot blađibargost. Obba Europa mietta læ dak ænaš oasse Judalažaid giedast ja devddujuvvum judalaš čallin. William Singer, Judalaš, »Wiener Tageblatt« olgusadde, læ dam »kontinentale Journalistkongress« præsentanta. Dak avisak daina Okti ovtastuttujuvvum statain, maina læ ænemus jotte, gullek Judalažaidi.

Ruosaædnam vuolasdædda Judalažaid dušše ječas varjakeme diti. Okta blađde læ cælkam: »Jos Judalažak ožoŋegje lobe duolmastet buok ammatid, de æi manaši obba 8 jagege, ouddalgo juokke aidno ammat, mi læ væra valddet, šaddaši Hebrealažaid giti.«

New-York blađde »Sun« cælkka: »Guokta goalmadasoasse daina olbmain ja uccemusat bælle nissonin, gæk æska valdde oapatægje eksamen New-Yorkast, læk Judalažak.« Skuvllaradđetusa oudastolmai læ okta Judalaš. Bagjel goalmadasoasse oapatægjenisson skuvllatattoin læk judalaš nieidak. Ja studentain New-Yorka allaskuvlast læk 1900 Judalažak 2100 gaskast. Gutte šaddaš fievredægjen vuoiŋa mailmest, arvvedavvu dast.

Daid Hebrealažaid juksam famost læ

dam aigeage imašlašvuotta.

Čuođe jage dast ouddal legje si

bargotæmek ja dokkemættomak. Dal læ sist stuorab fabmo go Salomo beivin. Maŋgelgo læ čuožžom jaska 1800 jage, læ si dal šaddamen mailme hærrak. Dat heive okti daid profetalaš saniguim.

Vække boatta!

Hr. Johs. T. Hansen, Bergen.

Mon læm adnam Din »apparataid« likoin ja læm hui duttavaš dalkastumin, go mon dal læm ollo ađab. Dal matam mon dakkat mu barggom alma balakætta bagjelgæčæmest. Sæmma lakai matam mon važžet hui gukkes gaskaid soabbetaga, mi læi vægjemættos oudal. Mon læm gædnegas du gitet dam oudast, atte mon læm dammađe, ja falam du ustebidi ja oapasidi. Gudneb.

Anne Johannessen Vikholmen, Helgeland.

Vaibmovikke. Vuollaimærkašuvvum sadde hr. Johs. T. Hansen, Bergenest su vaimolaš gitosa dam oudast, maid Di lepet dakkam mu barne vuostai, dastgo buok dalkastægjin, gæid son læ occam dam davddi, læk don dat aidno, gutte læk dærvasmattam su

N. I. de Lange, Sydneskl. 15, Bergen.

»Kristiansundsposten« čalla ¼ 08: Hr. Johs. T. Hansen, Bergen. Din »apparataid« birra læp mi gullam dušše ramedægje sardnomuša, nuft atte dat læ migjidi suotas dam dieđtetet videdeme varas.

Dak ædnag buoccek ja gillajægjek gæk damragjai læk occam duššas væke, sattek dal lagjet šaddo mu ja ærai fuobmašæmest. Brævva 85 øra frimerkaiguim poastaadresain

Johs. T. Hansen, Bergen.

Boccek Labradori.

Dr. Grenfell, Labrador mišsonæra, dietta burist, moft son galgga dakkat buoredam varas assid dile dobbe. Son barga dam ala, atte oažžot bocceid dökko skappom varas assidi boramuša ja fievredamgaskaomid, nuft atte si mattek oažžot æmbo moras-kættes ællema go ouddal.

Nuftgo min blađe lokkek muittek, de guđi damppa »Anita« Alta-vuona dam 14ad december 1907, man alde legje njællja Samebærraš, golbma čuođe boccek ja gavee bædnæg; skipa olli Newfoundlanda gaddai dam 5ad januar buok bocceiguim dærvan, vaiko læi daggar vaives matke, mi bisti guoktagoalmadlokkai bæive. Dam maŋeb bæive bigjujuvvujegje boccek gaddai dam ucca havnači Cremelinei, bælgomalad mila Anthony'est, ja spirik algge dallanaga gasket daid smava dipid rissin daihe raput bajas muottag occam varas jækkalid daina alas guovloin, mak jorggalek olgus gadde guvllloi. Dak legje

dokkalaš sivdnadusak, ja æige dak orrom læme balost sin ođđa guovloin. Vittaloge daina legje vuovdujuvvum Anglo Newfoundland Development Company, ja dak bigjujuvvujegje gaddai Levisporti. Alkevuoda diti legje čoarvek erit sahajuovvum, mutto dak gačček daddeke juokke jage, ja dak šaddek fast gida vuollai.

Diedostge læi dat hui duosteles gæččälæbme, ja marga vaddesvuoda botte ouddan. Dak ænemus vaddesvuodak botte dast, atte spirik æi læm nuft dabmas, nuftgo dat sanest davalažat adnujuvvu. Dak adne dam sæmma viero, mi sist lave læt vildavuoda vuolde. Æi dak juga æige bora sæmma lakai go ječa viessospirik. Oažžom varas boccuidd jukkat dampa alde, fertijegje si rakadet ovtá koanstalaš čacclitte, mi nuft cœdnag go vejolaš sulastatti daggaren, maina boccuidd legje harjanam, ja dam lakai ožžu si boccuidd jukkat. Jos dat likkostuvva Grenfelli atte oažžot boccuidd loaktet aige Labradorest, šadda son adnujuvvut nuftgo ibmel dai dobbe asse Eskemoari gaskast.

Mi aiggop dast oanekažat muitale, mi miššonera jurda læ boccuidd sisafievredemin. Dal læ juo marga jage dam rajest, go dr. Grenfell bijai dam aše ouddan, atte fievredet dabma spirid dokko, dam varas, atte vækkeset dobbe assid biktasin ja borramušain; bædnagid satte si adnet gæssem spirin ja skappot fabrikaidi darbašlaš dingaid j. n. v. Mutto dat buok darbašlemus læ, atte dak sattek skappot mielke dai dobbe asse smava manaidi, mak riegadet dobbe vildajienast, ja mak nuft farga sattek duššat mielke vanest. Mielkkevaillevuotta bilida apid dobbe manai gaskast. Dr. Grenfell i diettam, moft son galgai nubbastuttet daid stuora varrevidodagai sin jækkaliguim mielken ja ælatussan, ouddalgo son oažoi gullat dam erinoamaš likkostuvvam bargo birra, maid dr. Jackson læi dakkam daggo bokte, atte son fievredi boccuidd Alaskai. Dat amerikanalaš læi gæččam daid stuora jægelvidodagai Alaskast, ja dal læ son daid valddam adnui dam lakai, atte buok poasta daina avddem jalggadasain fievreduvvu boccuiguim. Moft boccuidd fievredebme dam sullui likkostuvvai, matta arvveduvvut dast, atte dam guoktanub'lok' čuotte boccust, mak bagjelsirdujuvvujegje, læ

dal lassanam nuft, atte dobbe dal læk vittanub'lokkai duhat boccuidd, ja dat gæfhes Alaska læ dam lakai varjaluvvum boatteaige nælggehædest.

Moffastuvvam dam fuobmašæme diti algi dr. Grenfell iskat Labradorá, ja son gavpai dobbe jækkalid miljonaid boccuiddi. Dobbe læ hui buorre dille boccuiddi. Vilda boccuidd gavdnuk hui ædnag lakka Labradorá, ja okta bajasgavdne čuožžota, atte son læ oaidnam ovtá čorrag marga duhat boccuiguim. Dast matta arvveduvvut, atte dat gæččälæbme fertte likkostuvat. Olbmuid dile birra čælla Grenfell, atte dat læ hirbmos fuodne.

Raðdetus vækkeset dam bargo. Dat kanadalaš raðdetus læ su vækkesetam 18000 kruvnain fievredam varas boccuidd. Oktibuok čoggi Grenfell arvo mielde 50000 kruvna. Grenfell arvval, atte boccuidd šaddek stuora avken daggari, gæk darbašek jottelet ouddanboattet.

»Jos,« mærkáša son, »Labradorá galgga šaddat nuft buorre olinuš baikke go Suomædnam ja Alaska, de fertijek bædnagak gaidat erit daid dabma boccuidd oudast.«

Kolera.

Dat davdda, mi dal lakkana Væstæurova vuostai jotteles lavkiguim, læ 1830 rajest hærjedam 7 gærde Europast. Davda sidastavdne læ India, gost dat alo gavdnu, ja gost dat vidana jagiaigi gaskaid stuora baroin væstas guvllui. Davdda læ alma æppedkœtta hui boares, mutto dat vuostas dovdos davdda čallujuvvu Indias 1817. 1831—32 hærjedi dat davdda mietta Europa ja bisti gidda 1838 ragjai. Dat bođi 1832 bagjel Engelandast Drammeni ja vidani mietta Ousta Norga.

1846, 1766 ja 1883—86 legje fast stuorab buocovuodak Europast. 1853 jabme dabe Norgast 2484 olbmukolera. 1866 legje moadde smaveb buocovuoda Kristianias ja Kristiansandast, ja 1873 jabme 14 olbmukolera Bergenest. Dam rajest i læk šat læmaš kolera davdda dabe. Mañemus gærde, davdda hærjedi Europa, læi 1892, go dat august manost, nuft cælkkeset, hærjedi hirbmadet Hamburgast. Golma mano sisa deive 18,000 buoccek ja dobbe jabme 7600.

Davalažat manna davdda ædnamgæino Indias čaða Persia bagjel

Madderuošædnam Europai, mutto muttominn manna dat čaccegæino.

Davalažat manna 1 bæive rajest 3 bæive ragjai mañelgo læ njommon, ouddalgo davdda olgusitta. Dat davdda læ moadde lagaš; muttomak sattek buocak ja fast dærvasmuvvak, muttomak fast gaččat jamas balgai ala, nuftgo dal mañemusta St. Petersburgast. Davalažat jabmet 45 procenta daina doppitalujuvvumin.

Davdda hærjeda erinoamačæt gæsseg ja čakčag. Dat jabma erit dalvev, mutto satta fast ælasket nubbe gida.

Dabe Norgast i læk mikkege erinoamaš varalašvuodaid njoammomest, erinoamačæt go mist læ nuft buorre jukkamčacce.

*

Petersburgast muittalek mañemuš telegramak, atte dam bæive læ diedetuvvum 354 ođđa buocce ja 172 læk jabmam. Buoccid lokko oktibuok læ dal 3993.

Vuolasbuollam cœdnamgavpug.

Ungarnast muittaluvvu, atte ædnamgavpug Tojo læ vuolasbuollam. Dušše girikko ja papagarddem gagjujuvvui.

Ruošalaš oberst bæčujuvvum

Suomædnam.

Helsingforsast muittaluvvu Petersburgi, atte divisionšef oberst Netschai dæivatalai ovtá luodast ja jami. Ašše læ dal dutkam vuolde.

Boakko-davdda

ain hærjeda Kristianias. Oktibuok læk 139 boakko-buocce dobbe.

Maidai Narvik gavpugest gullu boakko.

Jiegñamærabivddo.

Hammerfestast olgusvuolggam Jiegñamærartoiak — oktibuok 32, 350 olbmain — læ fast ruoktot boattam. Sin oktibigjum fidneg læ læmaš 30, 629 jiekkas, 1207 stuoranjuorjo, 2779 »klapnyds«, 131 jabma ja 3 ælle morša, 223 jabma ja 36 ælle guovča, 3 vilggisguole (buovja), 1 čoarvveguole, 9 boccu læ ja 5117 farppal buoidde. Fidneg læ sæmma go dibma. Mutto daddeke gartta ucce, dainago hadde buoidest ja nakin læ ucce go dibma. Guovčafidneg læ dam jage læmaš buoremus marga jakkai.

Dat fidnijuovvum hivvadak gartta oktibuok 200,000 kruvna arvo.

Vuovddebuollemak Kanadast.

Telegrammak muittalek Montrealest, atte dobbe hærjeda hirbmos vuovddebuollen, mi juo læ dakkam stuora skada; manga gavpug læ læmaš lakka buole. Skipajottem Lawrenceđeno alde læ orostam dam garra buollem-suova diti, mi læ dæno alde.

Okta šaddalam nisson

jami gieskad vaibmočaskastagast ovta Belgia ædnamgavpugest. Su namma læi Elise Marie Gheury, surggidi Lachen'enst Brusselest ja dedi 214^{1/2} kilo. Moadde bæive ouddal go jami difti son čajetet ječas ruđaid oudast. Obba dam ucca ædnamgavpugaža assek čuvvu su havddai. Gisto guddujuvvui 12 olbmast.

»Nuorttanaste« olgusadde

ja Ovla Andras læba dal vuolggemen Sameædnami. Arvvalus læ oappalad-dat Dæno, Buolmag ja Davve-Varjag.

Læge varrogas du duomoinad.

Liverpoolast gavnai okta skorstensuvtijægje ovta ruttabaggo skorstenast. Son læi okta gudnalaš olmai, ja addi baggo daloæmedi. Son jakki atte æmed šadda illoi, mutto son jamalgi. Go son fast daiketi, celki son: »Moadde jage gæčest čikim mon daid ruđaid, ja go mon vajaldattim čiekkamsaje, sivatallim mon barnam suoladam daid ruđaid. Moarest gudi son su baikes, ja mon im dieđe, gost son læ.«

Difte juo ovta mana biettalæme ovta duotta ašest bæstet su dam rangastusast, go atte don galgašik sivatallat mana dasa, mast son biettala, ja maid don ik sate duottan čajetet. Du jakko mannai satta hæppašattet su; mutto du duobmo, go manna i læk dakkam maidege bahaid, rakad daggar vašševuođa, mi matta bistet čada allema.

Dam bitta čalle muitta ovta nuorra usteb, gutte i goassege addam andagassi su aččasis, go son bagadi su muttom juovllaekked dam oudast, maid son i læm dakkam, daddeke čujoti ačče su suddolažžan. Dieđostge suddod gandda — dal nuftgo olmai — su Ibmeles vuostai go i adde andagassi; mutto dat i boeloš ače. Buoreb læ mana diktet mannat loge gærde rangaskætta duotta suddo diti go atte rangastet ovta gærde ašetøbmen.

Šivitdoallo.

(Sisasaddijuvvum).

Don galgak arvost adnet šivitiid, mak sæmma lakai go donge læ sivdneduvvum Ibmelest. Don ik galga givsedet daid. Don ik galga buktet daidi bakčās. Don ik galga losidattet daid mendo ollo bargoin. Don ik galga guođđet daid sin boaresvuodast, mutto muittet daid balvulusaid, maid dak læk dakkam dudnji.

(Daina basse Vedagirjin).

Dat gutte fuones divšoin, bagjelmaeralaš bargoin daihe ječa lakai dakka ječas ašalažžan goaves daihe bahas dagoidi spiriguim, daihe ječai mi guoska dasa, rangastuvvu sakoin daihe giddegasain gidda 3 mano ragjai.

(Dat odđa rangastuslakka § 382)

Nælgodæbme

læ aigi čada læmaš okta davalaš lake šivitgivesedæbmai dabe Sameædnamest, ja vaiko dat dam maņeb aiggai læ šaddam vebaš buoreb muttom sajin, vaillo ain ollo, atte dat læ nuft, moft dat mataši ja galgaši læt.

Ænačak dakkek ječasek ašalažžan dam sivvi daina, atte si jakkek, atte dat gannata adnet nuft ædnag šivitiid go vejolaš læ bacest, ja æi dieđe man ædnag fuođar daidi galgga.

Ječak fast dakkek dam čævla-stallama diti, dainago si jakkek, atte dat læ gudne atte læt manga šivit æigad, vaiko dak vel šaddetge nuft fuonet dikšujuvvut, atte dat læ hæppad diktet olbmuid daid oaidnet, ja go olbmuk harve daihe æi goassege læt oaidnam riftes lakai dikšujuvvum šivitiid ja riftes navet, gadda olmuš, atte buok læ buorre.

Don matašik adnet buoreb ilo ja avke 1 burist dikšom gusast, go 2-est, mak læk fuonet dikšom ja nelggom.

Dat mataši rekenastim bokte čajetuvvut, mæggar tapa dat læ, atte dikšot šivitiid fuonet, ja rekeg šaddaši daggar, atte mangas gavnatifei dam jakkemættosen. Mutto daggar rekeg datto šaddat mendo vaddesen ja vel addemættosen muttomidi, ja damditi aigom mon maņnel vuogas ouddamærkaiguim čajetet mu oaiyvelam. Dal, go min ædnamoasse dam maņeb aiggai læ dakkam daggar stuora oud-

danæme sikke vuoinalažat ja mailmalazažat, lifči vuorddemest, atte maidai damage ašest šaddaši nubbastus, dastgo nælggodæbme læ okta stuora hæppad i dušše okti, mutto obba gilddi; ja juokke olbmust læ gædnegasvuotta ječas alde vuost aйдardet ječas spirid čabbat ja dasto čajetet dam biras olbmuidi, nuft atte si æi daga ječasek ašalažžan šivitgivesedæbmai.

Mi doallap šivitiid, dainago dak skappojek migjidi dam darbašemusa, maid mi darbašep hæga bajasdollui: borramuša, biktas ja gabmag.

Mađe buorebut mi stellip šivituim, dađe buoreb avke adnep mi daina. Go dak ellek, oažžop mi mielke, vuoja, vuosta ja ullo, ja go dak njuvvujuvvujek, oažžop mi biergo ja nake.

Mutto moft mavsatap mi daid min oskaldes balvvalægjid daid burid oudast, maid dak skappojek migjidi, go mi biebmat daid fuonet, adnep daid fuones navetest ja lastep daid ollo ja lossa bargoin?

Mon aigom dast muittalet, maid mon oidnim ovta navetest Rolfægjost giđdag 1895. Šivithivvodak læi čavča rajest læmaš 3 gusa, 1 guiggo ja jaggeboares vuoksa ja 12 ollesšaddog smavašivitiid, oktibuok 17 šivitiid. Åreb dam vela šaddadegje giđdag galbek, labbak ja giccek. Buok daina legje dušše 11 hægast, go mon bottim dam baikai, namalassi guovtes gusain, guiggo ja 8 ollesšaddog smavašivitiid. Buok dak ærak legje jabmam nælge ja divšo dafhost. Dak guokta gusa vællaiga bacest ja æva bissom čuožžot, vaiko vel čuožžaldattujuvviigage julgi ala; dat nubbe vel i mattam oaivege bajedet bacest, ja nuft læiga guktok vællam 3 vakkov. Čielgest ja sidoin legje ožžom vællam bokte olgusgeig-gajægje spikarid ja bacceravdad vuostai.

Dat fuonemus gussa šaddai njuvvujuvvut dallanaga, ja dam nubbai šaddai skappujuvvut fuođar; mutto maidai dat jami oanekaš aige maņnel, dastgo dat læi mendo sagga pinašuvvam, nuft atte i dat mattam ællet šat. Dam bærraši bace daina lagin dušše 1 oktajagaš guiggo ja 8 smavašivitiid, mak buokak legje hui varnotes dilest, dam šivitiid hivvodagast.

Maid avkid adne si daina lagin olles jage bargost šivituim, matta juokkehaš arvvedet.

Dat læi dat surggadlemus dapa-tus, maid mon læm dæivvam, mutto gavdnujek ain æmbo daggarak, ja jos vel æi nuft surggadlaža, de læ dak daddeke vaidetatte. (Lasetuvvu).

»Nuorttanaste« čalle, prentejægje ja olgusadde læ G. F. Lund Sigerfjord, Vesteraalen.